
130 ГОДИНИ ОТ ПЪРВИЯ ЗАКОН ЗА АДВОКАТИТЕ

МИНИСТЪР Д-Р КОНСТАНТИН СТОИЛОВ „ПО ЗАКОНА ЗА АДВОКАТИТЕ“*

18 ноемврий 1887 г. V О. Н. С. II р. с., кн. IV, с. 62 и сл.

Руският поет Крилов е казал, че когато обущарят почне да прави пирогови, а пирожникът – обуща, то нито пирогите, нито обущата биват свестни. Тая толкова тривиална истина е основата на тоя закон (за адвокатите). В наше време икономическото развитие е стигнало до там, щото един човек, колкото да е способен, не може да обърне с своите познания всичко, което му е нужно през живота. Затова началото, което се приема в политическата икономия, е разделението на труда. Колкото по-голям е трудът, колкото по-специална е работата, колкото повече се удовлетворяват общите интереси на всички хора, толкова повече се удовлетворяват интересите на частните личности. Това е приспособимо и за адвокатското звание. Истина, че всеки един може да защитава сам своите интереси, всеки е най-добър съдия на своите интереси, но уви, обществата и държавите толкова са се развили, щото не е възможно един човек да научи всичко, което му е нужно, за да може да се явява, да се съди и да защитава своите интереси. Затова навсякъде са се развили звания, съсловия или класи: навсякъде, където има съдилища, има и адвокати. Това е такава доктринална истина, щото един англичанин е казал, че хората имат адвокати, а животните нямат.

* * *

Законът за адвокатите има за цел запазването интересите на населението.

* * *

* Д-ръ К. Стоиловъ. Речи. С., 1939, 355–357.

От адвокатското звание се изискват двояки качества. Изискват се първо нравствени качества, после – умствени качества. Както казах по-преди, който ще се явява да борави с съдилищата, то изисква се да знае законите. Но това не е достатъчно, изискват се и нравствени качества, защото на него се поверяват именията и честта на хората, от него зависи тяхното спасяване или опропаствяване, на конец на него се поверяват такива тайни, които, ако е нечестен, може да повреди на своите клиенти и на обществото, а тъй също и на съдилището. Защото, господа, колкото по-високо стоят държавите, колкото по-развити са, колкото свободата е по-широка, толкова по-високо стои адвокатското звание.

* * *

В старите държави, гдето адвокатурата е образцово учреждение, както, напр., в Франция, там един адвокат с такова доверие се ползува, щото като каже върху някоя спорна точка, че „това е тъй“, че „такава справка имам“, че „еди-кое обстоятелство е такова“, това се счита за фактическо доказателство и тогава съдът не прибегва да се справя. Съдиите дори се радват, ако такова лице им направи подобно изявление, защото те знаят, че един адвокат не може да ги излъже. Щом адвокатът каже, че това е тъй, съдът приема неговите думи, като думи на свидетел, който е положил клетва. Това са нравствени качества, това са качества, които не зависят от умствените способности; това зависи от характера и правдолюбието на човека. Значи, като се решава въпросът: дали може едно лице да бъде адвокат, трябва да се гледа не само на знанието му, но и дали има характер такъв, за да може да му се повери такава една работа.

* * *

Мене ми се чини, господа представители, че лицето, което е адвокатствувало, има някакви преимущества, защото адвокатското звание е много почетно, звание, което заслужава всяко уважение и доверие, и в същото време то е звание деликатно.

* * *

Бъдете уверени, че тоя закон (за адвокатите) ще бъде едно благодеяние за страната; бъдете уверени, че той ще бъде една от съществените реформи, които ще се въведат.

* * *

Углавният закон хваща и наказва само доказани престъпления, а съветът на адвокатите ще бди, щото адвокатите да са хора такива, които да отговарят на високите нравствени качества, които се искат от тях.

* * *

Без това дисциплинарно наказание, без тоя висок нравствен ценз, не можем да подигнем уровена на адвокатите.